SAVREMENA KATEHETSKA PROBLEMATIKA

Uvod

Netko bi možda očekivao da ću se u ovom članku upustiti u teoretiziranje i uvjeravanje o potrebi katehizacije u našem vremenu. Drugi bi možda željeli da se napiše nešto o preduvjetima dobrog katehetskog rada uopće a danas napose: o obilju personala i katehetskim salama. Ali o tome je suvišno trošiti riječi jer sve nam je to svima dobro poznato. Možda bi bilo najzgodnije kukati nad objetivnim poteškoćama i žaliti se da nemamo ni udžbenika, ni dovoljno osoblja, ni efikasne kontrole i inicijative odozgo.

Možda bi netko želio da se piše o izgrađenoj ličnosti katehete, o njegovoj najprikladnijoj metodi predavanja. Priznajem da bi trebalo naglasiti da bi kateheta morao biti cjelovita i izgrađena ličnost dubokog uvjerenja i ozbiljne pobožnosti. Ali ni to ne će biti predmet ovog članka. Moglo bi se sa više aspekata pisati o složenom problemu današnje katehizacije, ali ja ću se ovoga puta ograničiti samo na dva momenta suvremene katehetske problematike, i to:

1) Uspješno okupljanje djece na vjeronauk.

2) Katehetska kooperacija među raznim župama.

Nemam pretenzija nikome dijeliti lekcije, nego želim samo iznijeti ono što sam iskusio i do čega sam razmišljanjem došao. Nema tu dogmatiziranih kalupa ni shema. Život i praksa su svakome najbolji učitelji. Svaki pojedini kateheta će prema svojim prilikama i mogućnostima tražiti najbolji i najsigurniji način rješavanja katehetskih problema.

1) Okupljanje djece

Ovo pitanje okupljanja djece na vjeronauk nekada nije bilo ni rješavano jer nije bilo aktuelno. Njega je donijelo naše vrijeme pa treba tražiti novo rješenje, naše, savremeno rješenje. Vjeroučitelj je nekada imao glavnu zadaću: dobro pripremiti lekciju. A mi danas mnogo energije ulažemo u to da djecu k sebi dozovemo i kod sebe ih zadržimo. Dakako da će kateheta lošim i nepripremljenim predavanjima i sakupljenu djecu rastjerati. A ako dobro predavanje bude samo zidovima održano, ono je neuspjelo. Važna je stvar i sakupljenu djecu zadržati, ali to nije tema ovoga članka. Ostajem ovdje na samom početku katehetskog posla. Ovdje, ako igdje,

vrijedi ona stara poslovica: »Dimidium operis habet qui bene incipit.«

Kako praktično provesti akciju okupljanja djece? Šta će raditi župnik koji stigne u župu u kojoj djeca ne idu nikako ili idu tek slabo na vjeronauk?

Dijete po svojoj prirodi bježi od obaveza. A nisu od toga daleko ni odrasli. I nama svećenicima dužnost teško sjeda u dušu. Ne bi dijete ni u školu išlo kad ga roditelji ne bi slali i na taj mu način upravo nametnuli i u dušu usadili obavezu. Svećenik će najprije pokušati da u roditeljima pobudi osjećaj dužnosti koji će oni auktoritativno prenositi na svoju djecu. Početi, dakle, s roditeljima i njih uvjeravati, da se radi o vječnoj sreći njih i njihove djece. Tu misao promicati svugdje gdje se stigne: u ispovjedaonici, na propovjedaonici, u privatnom razgovoru. Sa oltara svojski i ustrajno govoriti o teškoj roditeljskoj dužnosti odgoja djece i pošiljanja na vjeronauk. Roditelji sami nikada nisu bili u stanju, a danas pogotovu, da djeci pruže nužnu vjersku pouku. Radi toga smo tu mi svećenici, radi toga je i nama stavljena u dužnost kao »gravissimum officium« katehizacija. A kako ćemo katehizirati ako nam roditelji djecu ne pošalju? U ispovjedaonici će svećenik inomissive svraćati pozornost na to i uvijek će pitati oca ili majku šalju li dijete na vjeronauk, a dijete da li ide na vjeronauk. Neki Biskupi su dali područnom svećenstvu direktivu da se roditeljima u ispovjedaonici zaprijeti uskratom odriješenja ako zanemare dužnost pošiljanja djece na vjeronauk. Pa i kod one djece koja već pohađaju vjeronauk svećenik će posvetiti u ispovjedaonici nešto vremena. Pitat će ih koliko su puta neopravdano izostali s vjeronauka, kako uče itd.

Pokazalo se vrlo uspješnim u svakom pogledu držanje staleških konferencija: posebno za muževe, posebno za žene. Na tim intimnim sastancima obrađivati temu vjeronauka i produbljivati je. Gdje postoji već organiziran Treći Red sv. Franje, svratiti pažnju članovima na katehetsko područje. Na mjesečnim skupštinama i u nagovorima iznijeti pred sve zajednički cilj, a to je, kako bi se to savremeno reklo, »omasovljenje vjeronauka«. Tražiti od majki trećarica velikodušno obećanje da će one bezuvjetno slati svoju djecu na vjeronauk te da će djelovati i na druge kao što su susjedi i rodbina.

U svrhu postizanja toga cilja vršiti pastoralne posjete. Posebno iskoristiti blagoslov kuća da se popišu oni koji ne

dolaz, odnosno tom prigodom roditelje opomenuti a djecu pozvati blago i očinski.

Tako će sa svih strana biti skoncentrirana vatra na jednu zaleđenu točku koja će se morati da počne krabiti.

(Svršit će se)

Fra Ferdo Vlašić

NOVO POGLAVLJE PRAKTIČNE LITURGIKE I PASTORALKE

(K tehnici javnih molitava)

Ne smije naše liturgijsko oduševljenje biti naivno. A naivno je ako tko u liturgijskoj obnovi gleda čarobni štapić koji će najednom preporoditi i obratiti svijet, a naše crkve napuniti ljudima žive vjere i produbljenog praktičnog kršćanstva.

I za narodni jezik u liturgiji to vrijedi. Ne će njegovo šire uvođenje u obrede, što ga je nedavno uzakonio II. vatikanski sabor, ni u čemu bitnom izmijeniti situciju Crkve i kršćanstva u modernom svijetu. Ljudi koji su se razišli s vjerom posve su indiferentni prema problemu obrednog jezika u našim crkvama. Njima je religija iluzija i praznovjerje u kojemu se god konkretnom obliku ona manifestirala. Iluzija im je i praznovjerje i sve ono što mi vršimo pod bogoslužnim činima. Njima je to prazno blebetanje i jedna vrst sugestivne magije: vršila se ta magija na latinskom ili na hrvatskom, svejedno. Liturgija pretpostavlja religiozni interes, a ne stvara ga, barem ne direktno. Ni onda kada ljudi jezično razumiju njezine tekstove. U protestantskim se i anglikanskim crkvama već stoljećima obavlja bogoslužje na narodnom jeziku — često klasično elegantnom i kultiviranom — pa su im ipak crkve i bogomolje prazne. A naše su katoličke — u krajevima žive vjere, pa i kod nas — bile stoljećima pune, i ako smo, kroz sve te stotine godina u prošlosti, vršili glavno bogoslužje na mrtvom, latinskom, jeziku.

Misija je liturgijskog pokreta okrenuta prvotno prema nutrinji Crkve. Liturgiju doživljuju vjernici. Na njih ona djeluje; njih povlači, ako je razumiju, shvaćaju, doživljuju. Njihov vjerski život ona profinuje, oplemenjuje, podiže, produbljuje. Tek preko vjernika izlazi liturgija van u svijet: kao elemenat vanjskog religioznog dinamizma i akcije. Putem stvaranja elite; putem obnovljene religiozne svijesti; putem apostolata.